

BIULETYN

• POLSKIEGO TOWARZYSTWA
MECHANIKI TEORETYCZNEJ
I STOSOWANEJ

NR 4

WARSZAWA, LISTOPAD 1961 r.

I K O M U N I K A T Y O R G A N I Z A C Y J N E

Zebranie Prezydium Zarządu Głównego P.T.M.T.S. w dniu

26 października 1961 roku

Podczas zebrania złożono i przedyskutowano następujące sprawozdania:

- 1/ z narady przedstawicieli towarzystw naukowych PAN;
- 2/ z sympozjum na temat reologii, zorganizowanego przez Oddział P.T.M.T.S. we Wrocławiu.

Następnie omówiono plan pracy Z.G. na najbliższy okres, podejmując inicjatywę wydawania własnego organu Towarzystwa.

Zgodnie z propozycją prof.dr W. Nowackiego, postanowiono przygotować memoriał do Wydziału IV PAN, referujący inicjatywę P.T.M.T.S. wydawania kwartalnika poświęconego mechanice teoretycznej i stosowanej. Znalazłyby się tam referaty o charakterze przeglądowym t.j. referaty problemowe, oryginalne prace naukowe, komunikaty, część bibliograficzna, krótkie omówienia ważnych pozycji bibliograficznych, wspomnienia /związane z rocznicami/, oraz część organizacyjna z życia Towarzystwa /kronika/ która dotychczas ukazywała się w wydawanym przez P.T.M.T.S. Biuletynie.

Sprawozdanie z narady przedstawicieli towarzystw naukowych P A N

Narada odbyła się w dniu 19 października 1961 r. Z ramienia P.T.M.T.S. wzięli w niej udział - Przewodniczący - prof.dr W. Wierzbicki i Sekretarz Generalny - doc.dr Z. Olesiak.

Podczas narady wygłoszone dwa referaty:
1-szy prof.dr B. Suchodolskiego p.t. "Upowszechnienie

nauki" i 2-gi - prof.dr G. Labudy p.t. "Rola towarzystw naukowych".

Obydwa referaty wywołały ożywioną dyskusję, która była kontynuowana również po przerwie obiadowej, aż do późnych godzin wieczornych. Głównymi tematami dyskusji były:

- a/ upowszechnienie nauki w towarzystwach naukowych,
- b/ zagadnienie podziału zadań.

W referatach postulowano przejście towarzystw regionalnych na dotacje otrzymywane z Rad Narodowych. Nie dotyczy to tylko towarzystw specjalistycznych.

Poddane krytyce dublowanie zadań wykonywanych przez PAN lub katedry Szkół Wyższych przez towarzystwa.

Postulowano demokratyzację towarzystw naukowych z zaznaczeniem jednak, że działają one w gronie ludzi z wyższym wykształceniem.

Prof. Labuda poddał krytyce m.in. akcję wydawniczą, wysuwając, że towarzystwa publikują prace mało atrakcyjne, że nastąpiło obniżenie poziomu prac, publikuje się prace oderwane od życia, przyczynkowe, a nawet sprawozdania z badań. Należy zredukować nakład /lepiej ponieść ryzyko II-go wydania/ i wprowadzić recenzowanie prac przeznaczonych do publikacji.

Przedmiotem upowszechnienia powinny być nowe fakty naukowe, nowoczesne metody i naukowy pogląd na świat. Pożądane są prace o charakterze syntetycznym lub upowszechniające, na poziomie akademickim.

Zebrań Zarządów Oddziałów P.T.M.T.S.

W III-cim kwartale b.r., zgodnie z nadeszłą sprawozdawczością, odbyły się zebrań Zarządów Oddziałów: w Gdańsku - 3, w Gliwicach - 1 oraz we Wrocławiu - 2. Ze względu na okres wakacyjny inne Oddziały Towarzystwa nie zorganizowały tego rodzaju zebrań.

II KOMUNIKATY O DZIAŁALNOŚCI
NAUKOWEJ ODDZIAŁÓW

Zebrań naukowe w Oddziałach P.T.M.T.S.

W III-cim kwartale b.r. odbyły się zebrań naukowe, jak następuje:

<u>Data</u>	<u>prelegent</u>	<u>temat</u>	<u>liczba uczestników</u>	<u>dyktantów</u>
<u>Oddział w Gdańsku</u>				
28.09.61	dr P. Wilde	"Skonieczone przemieszczenia w cienkich płytach spowodowane stacjonarnym polem temperatury"	19	5

Ze względu na okres wakacyjny inne Oddziały Towarzystwa nie odbywały zebrań naukowych w ciągu III-go kwartału b.r.º

Plan referatów, które mają być wygłoszone na zebraniach naukowych Oddziału Gliwickiego P.T.M.T.S. w roku 1962

25.01.62	- prof. T. Malkiewicz	Współczesne tendencje w stosowanych badaniach technologicznych
22.02.62	- mgr inż. A. Wojnarowski i mgr inż. J. Zieliński	Płaskie skrećanie przegubów gumowych
22.03.62	- mgr inż. T. Tyrlik	Zagadnienie oporów w suwakach hydraulicznych rozrzadów
25.04.62	- dr L. Müller	Zastosowanie metody łamanych przekroi do okrećlenia naprećżeń w podstawie zęba
24.05.62	- dr Cz. Graczyk	Statystyczne badania rozkłaćdów pyłowych

- 14.06.62 - dr J. Śliwa   Zmęczenie rozprężenie-
nia się stal w podłożu
- 25.10.62 - doc.dr S. Budzian-
owski   Wzrost stalowych budynków
przechodzących się na tere-
nach poddanych ekspozycji
klimatycznej
- 27.11.62 - dr M. Karzycki   Wybrane zagadnienia z prze-
biegów mieszczyny cieczy i
ciał stałych lub - wybrane
zagadnienia z badań nad
trzymałością cz.ści maszyn
hydraulicznych /dokładny
tytuł ustalony zostanie
w 1962 r./
- 20.12.62 - mgr inż. J. Mojas   Wytrzymałość i spękania
złącz pierścieniowych
- rezerva - prof.dr J. Dietrych   Niektóre problemy dynamiki
przekładni zębatych

Konferencje naukowe w Oddziałach P.T.H.T.S.

Sympozjum Oddziału Wrocławskiego na temat reclogii i wytę-
żenia

Staraniem Oddziału Wrocławskiego P.T.H.T.S. w dniach
20 i 21 października b.r. odbyło się sympozjum poświęcone
zagadnieniom reclogii i wytężenia.

W obradach wzięło udział około 100 osób. Referat
wstępny wygłosił prof.dr I. Misiel.

Referaty wygłaszane były w trzech grupach:

I Reclogia metali i polimerów

1. S. Takseran i   - "Łepkość strukturalna i pole prę-
A. Siabicki   dkości"
2. J. Sawadzki i   - "Necofekty wytężenia tworzyw"
Z. Gabryszewski
3. W. Okołów   - "Necostatyczność płyt z uwzględnie-
nieniem zniekształceń postaci"

II Reologia betonu

1. W. Olszak i J. Stepień - "Efekty reologiczne i zjawiska dziedziczności w sprężonych elementach uzwojonych"
2. A. Mitzel - "Problemy pełzania betonu w złożonym stanie naprężeń"

III Reologia gruntów

1. S. Dmítruk - "Wstępne badania nad reologicznymi właściwościami i strukturą lessu"
2. I. Kisiel - "Równanie Lamé'go dla reologicznego modelu gruntu" oraz "Doświadczalne określanie niektórych cech gruntów"
3. J. Litwiniszyn - "O pewnych zagadnieniach statyki ośrodków sypkich"

Na Sympozjum wygłoszono co prawda niewiele referatów, ale w przeciwieństwie do Sympozjów organizowanych poprzednio, autorami większości referatów byli organizatorzy t.zn. przedstawiciele Oddziału Wrocławskiego.

Organizatorzy włożyli również wiele trudu w wydanie /na prawach rękopisu/ prac wygłoszonych na Sympozjum.

W dyskusji postanowiono, że Oddział Wrocławski, za 2 do 3 lat zorganizuje następne Sympozjum o podobnej tematyce.

Zgodnie z uchwałą zebrania Zarządu Głównego P.T.M.T.S. odbytego w dniu 26 października b.r., postanowiono Oddziałowi Towarzystwa we Wrocławiu wyrazić podziękowanie za sprawne zorganizowanie Sympozjum.

Wydawnictwa Oddziału Gliwickiego P.T.M.T.S.

W okresie III-go kwartału b.r. wydano 6-ty Zeszyt Sprawozdań z Zebrań Naukowych Oddziału Gliwickiego P.T.M.T.S.

104-ro stronicowy zeszyt zawiera następujące referaty:

1. prof. K. Kutarba - "Elastyczność konstrukcji turbin parowych a deformacje cieplne"
2. mgr T. Melzer - "Badania odkształceń kadłuba turbiny 50MW w elektrowni Jaworzno II"
3. dr R. Gryboś - "Analiza stanu naprężenia w kołnierzu turbiny typu WK-5C"

Podobnie jak poprzednie, zeszyt ten wydany jest metodą rotaprintową, w bardzo starannej formie.

W przygotowaniu do druku znajdują się dalsze zeszyty t.zn. nr 7 i 8.

III K O N F E R E N C J E M I E D Z Y N A R O D O W E G O S T O W A R Z Y S Z E N I A K O N S T R U K C J I C I E N K O Ś C I E N N Y C H
/ I A S S /

W okresie od 30 sierpnia do 6 września 1961 r. odbyły się kolejno dwa Sympozja organizowane przez Międzynarodowe Stowarzyszenie Konstrukcji Cienkościennych /IASS/ przy współpracy z Międzynarodową Unią La-

boratoriów Badania Materiałów i Konstrukcji /RILEM/.

Pierwsze z nich odbyło się w Delft i poświęcone było pracom doświadczalnym z zakresu przekryć cienkościennych. Zgromadziło one około 100 uczestników.

Do wygłoszenia referatów zaproszeni zostali specjaliści z wielu krajów. Prace omawiały doświadczenia nad stanem naprężenia w paraboloidach hiperbolicznych /rozpowszechnionym obecnie na Zachodzie typie przekrycia/, przekryciach walcowych i zbiornikach ciśnieniowych. Szczególną uwagę poświęcono nowym metodom badania stanu odkształcenia powłok jak metoda moire /rastrowa/, badaniom stateczności oraz analizie stanu zniszczenia.

Z Polski do wygłoszenia referatów zaproszeni zostali doc.dr A. Sawczuk i mgr inż. W. Zalewski. Pierwszy z nich przedstawił pracę o podstawach doświadczalnych technicznej teorii nośności granicznej powłok, drugi natomiast mówił o badaniach modelowych jako pomocy przy projektowaniu przęsa cienkościennych w Polsce.

Kolokwium w Brukseli dotyczyło opracowanych metod obliczania powłok. Uczestniczyło w nim około 200 osób. Sesje odbywały się w sekcjach traktujących o powłokach o dodatniej, zerowej i ujemnej krzywiznie Gaussa. Obie sesje dotyczyły problemów stateczności. Wygłoszono około 30 referatów, przy czym prawie połowa prac zajmowała się zagadnieniami powłok walcowych.

Prof.dr W. Olszak był jednym z czterech referentów generalnych przedstawiając krytyczną analizę prac z zakresu uproszczonych metod stateczności powłok.

Z Polski wygłoszono trzy referaty: prof.dr W. Olszak i doc.dr A. Sawczuk przedstawili metodę nośności granicznej żelbetowych zbiorników walcowych, dr K. Borsuk mówił o niesymetrycznym wyboczeniu powłok o zmiennej grubości ścian, a mgr inż. W. Zalewski o uproszczonej metodzie obliczania przepon powłok walcowych.

Obradujące w przerwie między obydwoma Sympozjami Prezydium IASS dokonało wyboru nowego Prezydenta na miejsce zmarłego nagle założyciela, organizatora i pierwszego prezydenta tej organizacji prof.dr E. Torroja'y. Nowym przewodniczącym został prof.dr inż. A.M. Haas z Uniwersytetu Technicznego w Delft. Prof.dr W. Olszak jest jednym z dwóch vice-przewodniczących tej organizacji.

-----0000-----

